

Szerkesztői iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXVIII. évfolyam. 14. szám.

Hirdetési árak:

Egész évre ———— 24 :
Félévre ———— 12 :
Negyedévre ———— 6 :
Egy hónapra ———— 3 :
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el, anélkül az összes hirdetés-irodáknál.

Megjelenik mindennap

szombat- és ünnepsnapok kivételével.

Szerda, január 18.

Teljes torlódás.

Nagybecskerek, január 18.

(F.) Négy éve mult a napokban, hogy báró Bánffy Dezső nehéz viszonyok között átvette az ország kormányzásának vezetését. Akkoriban sokan, még akik nem is tartoztak az ellenzékhez, azt gondolták, hogy a Bánffy-miniszterium csak átmeneti kormány lesz, amelynek feladata az egyházpolitikai javaslatok törvénybe iktatásával lejár. Azonban politikai ellenfelei nagyon csalódtak Bánffyban, barátainak pedig messze felülmulta várakozását a miniszterelnök, mert az egyházpolitikai reformok törvénybe iktatása és végrehajtása után valóságos láncolatát eredményezte a nevezetes sikereknek és nemzeti vívmányoknak.

És mi azt hisszük, hogy éppen ezek a sikerek és vívmányok mindenesetre jelentékeny mértékben elkeserítették az ellenzéki pártokat a kormány ellen és így nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy az ellenzéki pártok ahelyett, hogy a kormány érdemeit elismerték volna, ahelyett eddig még sohasem alkalmazott eszközökkel fordultak a kormány ellen.

Ennek a taktikának szomorú eredménye a technikai obstrukció, amelynek egyedül és legfőbb célja báró Bánffy Dezsőnek megbuktatása. A fejlemények azonban igazat adtak Bánffynak és ama fölfogásának, hogy ő neki a kisebbség terrorizmusa következtében nem szabad elhagynia helyét éppen azért, mert ez nem személyes, hanem elvi és magasabb állami érdeket képviselő kérdés. S hogy báró Bánffy Dezső éppen nem személyes érdekénél fogva s éppen nem ragaszkodik görcsösen a hatalomhoz, amint az ellenzék szokta állítani, az eklatánsan megcáfolhatóvá válik, mihelyt az ellenzék a parlamenti béke tartós helyreállítása és a függőben levő nagy jelentőségű kérdések biztosítása iránt komoly garanciákat

nyújt, mert akkor Bánffy kész visszalépni. Félt azonban, hogy éppen az ellenzék fog a személyes kérdéshez ragaszkodni és ennek kedvéért a tárgyi kérdést mellőzni fogja.

Különösen a kiegyezés kérdése okozhat át nem hidalható differenciákat, mert az ellenzéki pártok és pedig még a nemzeti párt sem, akarják belátni, hogy a gazdasági szakítást egyelőre nincs okunk kimondani, mivel Ausztria azt nem utasította vissza pozitív módon, hanem csak a technikai obstrukció akadályozta meg tárgyalását. Épp úgy van ez, mint nálunk a budgettel, amelyet a parlament nem tagadott meg, hanem csak függőben hagyott s így annak hiánya éppen nem akadályozhatja az államháztartás rendes folyását.

Sajnos, hogy a parlamenti ügymenet teljesen megakadt, pedig mennyi előterjesztés vár tárgyalásra, de mind hiába, mert hisz még elnököt sem lehet választani.

HIREK.

Tájékoztató

Január 21. Polgári bál.
Január 21. Törökbecsei takarékpénztár közgyűlése.
Január 22. A fogyasztási szövetkezet közgyűlése.
Január 22. Nagybecskereki takarékpénztár és előlegeylet közgyűlése.
Jan. 22. Olvasókör tisztújító ülése.
Január 25. Törökbecsei néptakarékpénztár közgyűlése.
Január 29. A t. h. é. v. alkalmazottak takarékegyletének közgyűlése.
Január 29. Zichyfalvi takarékpénztár és hitelegylet közgyűlése.
Január 29. Perlaszi takarékpénztár közgyűlése.
Február 1. Dominó-estély.
Február 1. Nagybecskereki takarékpénzt. közgy.
Február 2. Módo-i takarékpénztár közgyűlése.
Február 5. Antalfalvi takarékpénztár közgyűlése.
Febr. 13. Közig. biz. ülése.
Február 14. Kerékpárosok estélye.
A villamos világítással ellátott gőzfűtő reggeli 6 órától nyitva van; hőgylek részére kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8 óráig urak részére.

A „TORONTÁL” tárczaja.

Virág-szivek.

A virágok összenéztek: Még az este a hire sem volt s amint reggelre fölbredtek, már ott szerénykedett köztük halavány, beteges szirmaival, esetlen, vékony szárnyával a szintelen, gyöngye kis Margarétha, aki szegénylően húzódott meg a nagy, szétterjedt vadrózsabokor apró, tükés lombjai alatt.

Hát biz ő egy csöppet sem illett oda a közé a sok kacór Délike, tűzpiros pipacs, meg a büszke, méltóságos rózsák közé; furcsán is vette ki magát egy kicsit, az igaz! De hát szépen, szerényen meghúzódott; és elég volt neki, ha a vadrózsa nagy kegyesen árnyékába fogadta s a többiek megengedték, hogy ő is közöttük lehessen.

Hát ez így is ment egy jó darabig. A virágok már szinte egész megszokták a kis Margaréthát, aki olyan szépen, csendesen viselte magát, de akivel azért még mindig a guny, lenésés büszke hangján beszéltek.

Nem vették észre, hogy a szomorú, beteg kis virág, — aki olyan szánardón bégysádt, kedvtelen volt a széllel, — most kezd a fejcskéjét egy csöppet feljebb tartani, vékony, gyöngye szárát kiegyenesíteni, a szirmai pedig, azok a halavány szín-

telen szirmok lassankint valami élénk, átható sárgásba mennek át.

Hanem mondom, ezt nem igen vették észre, de mégis: Volt valaki, a ki látta; s ez a valaki a kicsi hátú kis Szent-János bogár volt. Ugyanaz, a ki egész nyilvánosan tartotta mindennapi találkáját a tüzvörös, pezsgő vérű pipacsvirággal.

Ő rég figyelemmel kísérte a Margaréthát s nem tagadhatta, hogy van abban a gyenge, félig hervadt kis virágban valami új, excentrikus, a mit itt a kacér, büszke, szenvedélyes szépségek közt egyben sem talált föl!

Hogy csunya? talán az is hozzájárul az érdekességéhez! Hogy fonyadt, beteges? ah micsoda isteni élvezet lenne az, egy ilyen gyöngye légius teremtsenek a lelkét magába szívni.

Astán meg tulfiatal, ugysszólván gyermek, a kit — mert a külseje nem olyan szép — talán senki sem szeret, senki sem becéz? . . .

Igy gondolkozott magában a János bogár és egy meleg, vérforrraló, nyári délutánon — mikor a virágok szinte lankadten borultak össze — odabujt a vadrózsabokor alá és lassan, suttogó hangon megszólította:

— Mindég ilyen szomorú maga?

— Unom az életet! Mondta rá a Margarétha csendes, szomorú hangon és tiszta, habfehér arccsókáját lehajította.

— Vétkezik! felelte a bogár — mert meg akar halni; meghalni ilyen fiatalon!

— Tüntetések Rónay főispán mellett. Azóta, hogy Rónay Jenő főispánt egy budapesti hírlapban a legalaptalanabb rá-galmakkal illették, tüntetőleg a torontáli főispán felé fordult a közönség rokonszenve. Egy-két ellenzéki újságtól eltekintve, melyek a „teleplezéseket“ megtoldva és kommentálva, tendenciózusan közlik és bővítik, az egész fővárosi sajtó melegen emlékezik meg azokról az óváciokról, melyekben előbb Nagybecskerek városa, majd másnap Torontálvármegye közönségének színe-java részesítette a főispánt. De a szomszéd törvényhatóságok legelőkelőbb sajtóközegei is tüzetesen foglalkoznak Rónay főispán eddigi tevékenységének bírálatával s valamennyien arra az eredményre jutnak, hogy a főispán 25 éves közpályáján derekasan rászolgált arra a tiszteletre és rokonszenvre, melylyel a vármegye közönsége körülveszi. A Barát Armin vezetése alatt álló „Temesvarer Zeitung“ egy torontáli birtokostól eredő hosszabb levelet közöl, melyben a Rónay ellen felhozott vádak egytől-egyig megvannak cáfolva. A „Szegedi Híradó“-ban Palócz László közöl egy 7 hasábos cikket, melyben egyenkint foglalkozik azokkal a galád gyanúsításokkal, melyekkel a főispánt illették. De nincs e vármegyében egyetlen egy község sem, melynek lakossága fel ne háborodnék ama hazugságok hallatára, melyekkel Rónay főispánt elkedvetleníteni próbálták. Nap nap mellett érkeznek az egyes községekből az értesítések, hogy ott a főispán mellett tüntettek s vármegyénk vezetőjének bizonyára fényes elégtételül szolgál, hogy nemcsak a törvényhatóság vezér-férfiai, de a vármegye egész társadalma megmozdul, hogy bizalmának és szeretetének kifejezését adjon. A mai postával kaptuk a következő tudósítást:

Tomasevics, 1899. január 17.

Közönségünk polgársága ma egy nyílt értekezletet tartott, melyen mintegy 100 választópolgár vett részt, hogy zombori Rónay Jenő főispán

Astán mikor egy jó darabig hallgattak: ismét megszólalt:

— Lásza, az élet nagyon szép! Szép, de rövid, igyekezzem szeretni, élvezni; mert eljön az ősz és akkor itt kell majd hagyni ezt a boldog gyönyörűséges életet, a friss levegőt, virágillatot, napsugarat és mindent ami csak édes, szép! . . .

— Igaza van, mondta rá a Margarétha — az élet sokaknak csakugyan gyönyörű lehet, hanem nekem? ah nem érdemes így élni!

Es megint lehajította a fejét, de most valami kéjes, jóleső szibbadás futott át a testén; a fényes, sima hátú kis bogár ott állt közel hozzá, talán nagyon is közel, úgy, hogy apró, finom kis lábacskaival szinte érintették a virág szárát:

— Szeress! mondta neki lassu suttogásba vesző hangon s meglátod, hogy boldogság élni.

Es Margarétha nem szabadkozott, érezte, mint öleli át a kis bogár, hogy csókolja égő, szenvedélyes csókokkal gyöngye, áthatóan sárga szirmaival és suttog neki a gyönyörű, boldogságról, szerelemtől lázba ejtő, kárhóatosán szép szavakat . . .

Az alkonyat már szétterült a tájon; szelid, kékeszürkébe borítva a melegtől félig kiszáradt, buja, zöld gyepet s a lankadt, kedvtelen virágokat, a kik a nagy forróságtól még mindig kissé szédülten hajoltak össze. A Jánosbogár még

személye ellen a „Budapesti Hirlapban“ közzétett rosszakaratulag támadó rágalmaszás felett, megbotránkosásuknak és megvetésüknek adjanak nyílt kifejezést, egyúttal a főispánhoz ily értelmű táviratot menesztettek, melyben Ő Máltóságát mindenkorí tántoríthatlan bizalmukról és rokonszenvűkről biztosítják.

— Szerb vizkereszt Görög-keleti polgártársaink ma ünnepelték Vizkereszt napját. A szerbeknél nagy ünnep ez s méltó fényvel szokták megülni. A hívek egész nap böjtölnek s addig nem vesznek magukhoz semmi táplálékot, míg nem ittak a szentelt vízből. Szokásban van s eddig Nagybecskerekben is felállítottak minden esztendőben a nagyhidnál egy pompás keresztet jégből, az idei enyhe tél miatt azonban ez a része a ceremóniának elmaradt abból az egyszerű okból, hogy nincs jég. Az isteni tiszteletet Nikiforovics Szima helyettes-plébános végezte, míg Venovics közös hadseregbeli kapitány vezetése mellett egy század végezte a diszlövéseket.

— Kinevezések. Az igazságügyminiszter Veyss Lajost emesvári kir. ügyességi írnokot a nagyikindai kir. törvényszékhez irodatisztó, Pacsu János joggyakornokot és Vadász Armin ügyvédjelöltet a nagyikindai törvényszékhez aljegyzőkké nevezte ki és Muntján István fehértemplomi kir. törvényszéki albirót a fehértemplomi kir. járásbíróshoz mint végleges székbe lére rendelte ki.

— Hymen. Boriszavlevics C. Sándor belgrádi egyetemi rector tanár a napokban tartotta eljegyzését Popovics-Pécsi Olga kisasszonnyal, a nagybecskereki hölgyvilág egyik ismert szépségével.

— A n.-sz. miklósi koresolya-egylet múlt szombaton tartotta meg tisztújító közgyűlését. A közgyűlés Radonits Gyula ieditványára egyleti elnökke Hadfy Károlyt, titkárrá Mayer Ottót, pénztárnokká Mohaupt Gyulát választotta meg. Egyhangul választmányi tagokká választották: Rósz János, Bobalics Gyula, Telléry József, Koós Adolf.

— Uj vasut. A vásárhely—makói vasut csak nehezen akar megépülni. Azt a tervet, hogy a vonal Vásárhelytől Nagyszentmiklósig épüljön ki, a törvényhatóságokból alakult érdekelttség elejtette, — dacára, hogy az újabb engedményesek szerették volna a vasutat egészen kiépíteni. Most már belenyugodtak a vásárhely—makói csonka vonalba is. A napokban az engedményesek értekezletet tartottak a kereskedelmi miniszteriumban, de azért végleg még most sem döntöttek. Attól félnek, hogy ha kiépül a makó—vásárhelyi olcsóbbik vonal, nem lesz aki a költségesebb makó—nagyszentmiklósi vonalat megépítse.

egyszer megcsókolta a kis Margarétha felfrissült, madonnafehér arcát.

— Isten veled! — intett vissza a puha, süppedékes gypágyról — viszontlátásig! . . .

És ez így ment napról-napra. A kis kalandor, — a kit vonzott a szomorú, excentrikus virág — mindennap ott volt a vadrózsabokor szétterjedt, tüskés lombja alatt; lopta a csókot a Margarétha úde, illatos szirmairól s bolondította a hiszékeny, szerelmes virágot, a ki már nem volt se csunya, se beteges, hanem kivirult s úde szépségben pompázott, a többiek nem kis csodálkozására.

Persze az okot, hogy a kis Margaréth szerelmes volt s hozzá boldog szerelmes, nem tudta senki.

Csak később tudták meg; egy szeles csunya őszi napon, amikor miudegyiknek a fejébe fésskelte már magát az elmulás sötét, bánatos gondolata.

Nagyon csendes volt a kert, csak a szél szögő hangja söpört át néha a sárguló lombok közt. A virágoknak, lepkéknek egy céljuk volt már csupán! kiélvezni azt amit — és ameddig — még lehet a szerelemből és a boldogságból!

És így tett a ragyogó, ezerszín Szt.-János bogár is; a ki megunva a Margarétha hűséges, egyhangú szerelmét, valami újra, ingerlőre vágyott. Olyanra, a milyet eddig csak egy virág, a lángolóan vörös pipacs nyújtott neki! Eszébe utottak a mámoros, boldog órák, a miket együtt

— Köszönet nyilvánítás. Az iskola-gyermekbarát segélyszó-egylet elnöksége hálás köszönetét fejezi ki a következő adományokért: Réczey Gyula 7 frt 37 kr., Reitter Oszkár, Bencze Antal 2—2 frt, Menczer Ágosta 1 frt, Krumenacker Ferencné 1 szék burgonya, Annau János 25 kg. liszt, a főispáni ünnepély rendező bizottsága 6 frt.

— Haldoklik a „Tribuna.“ Aradról írják: Bajban vannak Nagyszébenben a tribunisták. A Tribuna újévi számát küldözgették boldognak, boldogtalanoknak s a románság áldozatkészségéhez folyamodnak benne, mert — így szólnak — lehetetlen a lapot másképp tovább fentartani. Egy hosszú manifeszturnot bocsátottak a román közönség elé, hogy fizesse elő a Tribunára. Hanem a lelkes felhívás elhangzott a pusztaságban, mert aláírói mind olyan emberek, kik teljesen lejáratták magukat. Akiknek még volna némi tekintélyük, azok nem irták alá, mert épp ők teljesen szakitottak a tribunistákkal. Ilyformán a Tribuna, mely tizenhat évfolyamot ért meg, a a boldog emlékezetnek sorába kerül, megunták még saját fegyverbarátai is a meddő konkolyhíntést. — A készülöben levő új román lap iránt, melynek mérsékelt iránya lesz, nagy az érdeklődés. Rövid idő múlva meg is indul, mert soha jobban nem volt előkészítve a talaj ilyenfajta lap számára, sem az idő nem volt kedvezőbb józau és becületes politikai irány kiszabására.

— Esküvő. Szegfü Sándor felső-magyarországi áll. tanító a napokban vette oltárhos Szathmáron a nagybecskereki áll. óvoda szellemes övönőjét Gopcsa Róza kisasszonyt.

— Megkezdtek a farsangot. Karneval hercege, ki eddig csendesen meghuzta magát az alsó rétegek vasárnapi mulatóhelyein, tegnap bevonult a kaszinóba és átvette zajos birodalmát. Nem nagy és fényes bárról kell beszámolnunk, csak afféle „improvizált“ kis mulatságról, melyre nem készültek hetekig, de a melyen pompásan mulattak, a mit sok egyebek mellett az a körülmény is bizonyít, hogy reggel 6 óraker még javában járták a csárdást, melyet eszerint a souper-csárdás mintájára dejeuner-csárdásnak lehetne elnevezni. A mulatság rendezése Frankl Géza hadnagy, az aranyifjúság e közkedveltségű tagjának ügyes és szerencsés kezét dicseri. Jelen voltak:

A s z o n y o k : Steinitzer Gézsáné, Haidegger Lajosné, özv. Haideggerné, Haidegger Odónné, Daun Gyuláné, Franz J. L.-né, Sauerwald Bálintné, Paul Agostonné, dr. Brájjer Lajosné, D'Elvert Lajosné, Lienert Gyuláné, Beller Istvánné.

Leányok: Beller Ilonka és Antonka, Daun Malvin és Hedvig, Franz Etelka, Haidegger Sarolta és Valérka.

töltöttek, azután elindult és egyszerre csak — maga sem tudta hogyan — ott volt ismét a piros virág puha bársonyos kelyhében és csókolta a kacér integető pipacs illatos, gyöngye szirmait.

— Ez, ez a szerelem, a többi mind csak álom! — mondta mámoros, megcsukló hangon — aztán hirtelen vidám hangon kiáltott fel:

— Az a másik egy semmi tohozzád képmst, édes gyönyörűségem!

Hanem sokáig nem folytathatta, mert egyszerre csak valami hangos, hirtelen jött zürzavar támadt a virágok között, úgy hogy utána kellett néznie, mi történt. Megkérdezte hát a közel levő vadrózsát — ugyanazt, a melyik alatt annyi bűnös csókja csattant el, — hogy mi okozza a lármát?

— Borzasztó, hihetetlen! sopánkodott a vadrózsa, az előbb hallom, hogy valaki fájdalmasan felsikolt, ijedten nézett szét, hát látom, amint a szegény Margarétha épp abban a pillanatban terült végig a földön, halotthalvány arccal.

— Gyöngye volt, lefujta a szél! — mondta hidegen a büszke róza.

— Szegény, beteg lehetett nagyon — sóhajtott fel busan a kacér Délke.

Csak a Pipacsvirág hallgatott, ő huzódott hátrább egy kicsit.

A Szent János bogár meg, — a csillogó, fényeshátú kalandor — gyorsan, neestelenül suhant el a puha, süppedékes fűben . . .

— Véres bíróválasztás folyt le tegnap az aradmegyei Szent Anna községben. Az eset teljes részletei még eddig ismeretlenek lévén, csak a következőket jelenthetjük: A községi bíróválasztás 17-ére volt kitűzve. A hangulat a választók körében már napokkal ezelőtt harcias volt, mire a világi járás főszolgabírája is figyelmessé lön s a községbe még tegnap nagyobb számú csendőrséget rendelt. Az említett napon a községháza előtt már korán reggel nagy néptömeg csoportosult össze s midőn a bíróválasztás nyolc óraker megkezdődött s a szolgabíró a községháza előtt a jelöltnek nevét kihirdette, a néptömeg, dacára a csendőrség erőlyes intézkedésének, óriási lármában tört ki, majd a községházat megrohanta s azt, valamint magát a csendőrséget közáporral és dorongokkal ostromolta. Miután a felbőszült néparadat a csendőrség figyelmeztetésére nem engedelmeskedett, az osztáparancsnok tüzet vezényelt, mire a Kropatschek-fegyverekből több lövést tettek, a melyek ugyancsak sajnálatraméltó pusztítást végeztek, mert a golyók öt embert azonnal leterítettek, számosat pedig megsebeztek. Az esetet táviratilag bejelentték a budapesti csendőrküldeti parancsnokságnak, mely dr. Zandegiacomi Marzer százados-hadbíró Budapestről és Rónay Béla százados, aradi szárnyparancsnokot, a helyszínére, a vizsgálat megajtására utasította.

— Miért ilyen enyhe a tél. Falb előre megjósolta: Jégveremtulajdonos, ha a mostani télen ma fagy, hamar vágass jeget, mert holnapra elolvad. Falbuk igaza volt s ha valamiben fogyatékos a jóslata, úgy csak annyiban, hogy ezek a mák csaknem egészen hiányzanak. Bundakereskedők, fa- és szénárusok, kályhacsinálók és kőművesprők, bizonyíthatják legjobban mennyire bevált a Falb jóslata a legkülömbözőbb társadalmi rétegekre nézve. Az übercicher, a mely máskülömben ilyenkor a fehér holló szerepét játszsza, idén joggal és csorbítatlanul uralkodhatik. Elmondhatjuk, hogy ötven év múlva mi ugyan nem leszünk azok a legöregebb emberek, akik kijelentik, hogy ennél enyhébb időjárásra nem emlékeznek.

Mikor a természet ilyen csintalanságokban leli a kedvét, az ember mihamar arra gondol, hogy ennek valami súlyosabb okának kell lenni. Az ember nem mehet ok nélkül januárban a ligetbe sétálni. Es hitelle akadnak azok a jóslatok, melyek a földcek pályájából való kikökenését emlegetik s ezzel kapcsolatosan a világ végét jelentik.

Enek a természeti lapszusnak, amely januárban tavaszt ad, a budai központi meteorológiai intézet szerint az az oka, hogy az Atlanti tengerből, ugynevezett alacsonyabb nyomású területek (légnomási depressziók) válnak el, melyek végig járnak Európát. Ha ezek a depressziók sürűbben egymásután érkeznek, az Atlanti tenger páradus levegője elárasztja az egész kontinentet s így az idő boros és esős jellegű lesz.

A meteorológiai intézet január 13-iki tárképéről látható, hogy a német partvidéken van a barométeres minium. Ez erős nyugati légáramlást idéz elő és azzal együtt természetesen a tengeri áramlat betódulását okozza. A hőmérséklet különben egész Európában fölötte magas és esőkkel jár, amelyek nálunk országos jellegűek. A januári eső, mely nálunk zápor módjára jelentkezett: rendkívüli jelenségnek minősíthető. Es a zápor elmosta azt a kevés havat is, amely egyes hegyes tájakon esett. A tél, az eddigi tapasztalatok szerint a legenyhébbek egyike.

Vagyis ebből kitűnik az, hogy semmiféle komolyabb aggodalomra nincs ok, a föld rendezése futja be pályáját, csillag-összeütközés veszedelme nem feyeget és a nyaralási szezon sem szükséges januárra átteenni. A nagy világon mindenki szeszélyes, mért ne lehetne egyszer az öreg föld is az. Hiszen ki ne volna, aki már meg ne unta volna, hogy egyformán következzen egymásután tavasz, nyár, ős, tél? Pedig mi átlag csak 60 évig élünk, míg a föld millió esztendőket óta forog tengelyén!

Bőséges gyermek-áldás Karánszabesről írják, hogy a közeli Gyimboka község egyik családjában két asszony tegnap egyszerre öt gyermeknek adott életet. A rekord nagyobbik felét a 24 éves Lacsku Flóra érte el, a kinek férje még csak husz éves. Három erőteljes, életképes fiút hozott a világra, míg sógornője, a 23 éves Bunei szül. Lacsku Paraszkova, kinek férje szintén egy évvel fiatalabb nála, két egészséges leánygyermeket szült.

Menyasszony és vőlegény. Napok óta nem látom az utcán azt a csinos karcu kis leányt, a ki boldogan simult egy magas, elegáns barna fiatal emberhez, mikor karonfogva sétáltak.

Gyönyörűség volt őket nézni, ha így együtt haladtak. A boldogság tükröződött le arcukról, mosolyogtak, nevettek édesen... boldogan...

Bossantott, hogy néhány nap óta nem láttam őket; megkérdeztem mindenkit, míg olyanra akadtam, aki tudott rólok. Attól hallottam egy párbeszéd elbeszélését. Ismeri őket nagyon jól, utoljára tegnapelőtt látta együtt a menyasszonyt és vőlegényt. Hallotta, hogy mit beszéltek.

- Ha a felesége leszek, — szólott a menyasszony — le kell mondanom a kávéházba járásról.
- Szívesen, — szólott a vőlegény.
- Le kell mondanom a szivarozásról.
- Lemondok.
- Le kell mondanom a barátairól.
- Lemondok.
- Le kell mondanom az ivásról, a kártyáról, a kasszinóról.
- Lemondok.

— Nem sugja önnek édesem, szólott ismét a menyasszony, — hogy önnek még le kell mondanom valamiről? — De igen.

- Nos miről?
- Arról szép kicsikém, hogy magát — nőül vegyem.
- Látja, látja — tette hozzá az én ismerősöm — azért nem látja ön napok óta azt a gerlepárt.

Csaló kereskedő. Lugosról írják: Feltűnést keltő bűneset foglalkoztatja az itteni bíróságot. Mult év október havában Lugoson Smetana Károly kereskedő egy nagyszabású kézműves kereskedést nyitott, mely üzlete részére a budapesti és a bécsi nagykereskedőktől 30.000 frt értékű árut hitelre vásárolt. Az üzlet tulajdonos — közvetlenül az üzlet megnyitása után — mint katona szökevény a börtönbe került és üzletvezetésül Gross Gyulát jelölt ki. Az áruért adott váltók most január 15 én voltak esedékesek és a helyett, hogy a cég azokat kifizette volna, éjjelen át átadta az üzletet Moreno Leon kereskedőnek, kinek cégtáblája 16-án reggel már künn függött. A becsapott hitelezők egy része nyomban bünteljelentést tett, a melynek alapján Gross Gyula üzletvezetését elfogták, az üzletre pedig bírói zárt vezettek. Hitelezők folyton jelentkeznek és valóságnak, hogy a kár 50-60.000 frtra rug.

Szenzációs becsületbeli ügyek. Daniel László volt főispán sürgönyileg elégtételt kért dr. Stassik Ferenc, dr. Mangold Samu és Poppovics-Péczy Szilárd uraktól, azon beszédjeikért, melyeket a vasárnapi fáklyásmenet alkalmából elmondottak. Daniel távirata szerint a segédjei holnap este érkeznek Nagybecskerekre.

Bűnbánat a kórházban. Szegedről írják: Tavaly szeptemberben elfogott a rendőrség egy fiatal apátfalvai cselédleányt, a ki finom női ezüst órárt árulgatott az utcán. Kereszturi Viktor azt mondta, találta az órát Kis Zomborban az országúton, mikor hazuról Szeged felé gyalogolt. A leányt szabadon is eresztették volna, de ugyanakkor beteg lett s a rendőri vizsgálatból a kórházba került. Ott feküdt egész mostanig, a mikor felgyógyult. A kórházban megosztotta a bűnbánatát s ma a rendőrségnél megvallotta, hogy az órát Nyerő községben lopta több más értéktárggyal együtt a gör. keleti paptól, a kinél cselédkedett.

A Horgony-Pain Expeller igazi, népszerű házi szerre lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájásnál, fejfájásnál, köszvény-nél, csuszánál stb. nál a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásnak bizonyultak, sőt járványkórnaál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altestnek Pain Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi szer jó eredmény-nyel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozot-tan: mint „Richter féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter féle Horgony-Liniment“ kérendő és a „Horgony“ védjegyre kérünk figyelni.

Színház és irodalom.

A Kassai színtársulat. Szendrey Mihály, az új-kassai igazgató, kinek koncepciója fölött oly nagy háboruszkodás folyt le nemrég az Egyesületben, eddig a következő tagokat szerszította: György Ilona (Aradról), Rontai Boriska (Aradról), Marosy Adél (Kolozsvárról), Sorfözy Etelka (Polgár Béla színtársulattól), Lubrinca Julia (Aradról), Mézáros Gizella (Aradról), Cs. Radó Rózsika (Kecskemétről), Csizsér Kálmán (Kecskemétről), Halasy Béla (a Magyar Színhástól), Várnay Jenő (a Népszínhástól), Hidvéghy Ernő (a soproni fehérvári társulattól), Virányi Jenő karmester (Győről), Arkossy Vilmos (Győről), Borbély Sándor (Kecskemétről), Szeheni Antal (Bokody színtársulattól), Németh János (Kecskemétről).

Az asszony bolondja. E cím alatt jelent meg a budapesti Sachs és Poillák cég kiadásában Pierre Louys-nak, az Aphrodite világhírű szerzőjének, legújabb szenzációs regénye a: La femme et le pantin. A mily kevesen ismerték nálunk az Aphrodite megjelenése előtt Pierre Louyst, a szelb naturalizmusnak ezt az irányával egyedül álló, merész uttörőjét, annyira felesleges ma már — mikor a hirhedt regény magyar kiadását szinte elkapkodta a közönség — bővebben ajánlani Pierre Louys legújabb regényét. Az asszony bolondja szenzáció dolgában nem fog mögötte maradni az Aphrodite nek, sőt bizonyos szempontból túl is fogja szárnyalni azt, mert míg a mester első műve számára az antik világból merítette tárgyát, addig emez új munkája egészen a mai életet festő, valósággal ultramodern alkotás. Az asszony bolondja azt a mindnyájunk által ismert tyust örökíti meg, a ki erődesileg és fizikailag csak úgy, mint anyagilag ruinalja magát egy bármily jeles-téketlen szoknyáért. A regény hőse egy párisi roué, a ki egy még gyermek spanyol táncosnő után bekalandozza az egész pyraéusai félszigetet. A leány, a ki még ártatlan — mosital mondja diskrétén a spanyol — a perversitásnak minden elképzelhető fázisát átmozdítja kedvesével. A pervers változatos jeleneteik megdöbbentően nyílt és merész leírása még Párisban is óriási szenzációt keltett, de viszont a legkényesebb ízlésű kritika sem vitathatta el, hogy Pierre Louys ebben a könyvében épp oly mestere a tollnak, a színeknek s a finom lélektani analízisnek, mint az Aphrodite-ben. Ez magyarázza meg, hogy az asszony bolondja-nak a társadalom minden rétegében osztatlan sikere volt. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a pompás regény magyar fordítását dr. Róssa Géza, az Aphrodite és Prévost összes műveinek fordítója végezte. A kiállításában is előkelő regény minden könyves-boltban kapható 1 frtért.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A főrendiház ülése január 18-án.)

Budapest, január 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A főrendiház ma tilést tartott, melyen a főrendek feltűnő nagy számmal vettek részt. A karzatokat előkelő közönség töltötte meg, ott volt Madarász József, a képviselőház korelnöke is sok képviselővel.

Vay báró 11 órakor nyitja meg az ülést, melyen a főpapságot Vaszary Kolos hercegprímás és Schlauch Lőrinc bíboros képviselik.

Elsőnek Vaszary Kolos szólal fel, a ki kérdést intéz a kormányhoz, tájékoztatása a hazát, hogy tekintettel a rendkívüli helyzetre, hogyan intézkedett és mit szándékozik ezután tenni?

Bánffy báró miniszterelnök azonnal válaszol, de válaszában csak ismételheti mindazt, a mit a képviselőházban már kijelentett. A jelenlegi helyzetnek nem a kormány, hanem a kisebbség az oka, mely eljárása által bizonyos célok elérésére törekedett. December hatodika óta folyik a harc, legújabbban pedig akció indított bizonyos feltételek biztosítására. Szónok nem akarja e helyütt vitatni az ellenzék eljárásának jogos voltát, de hangsúlyozza, hogy a korona őt bizalmával tüntette ki. Kéri a főrendiházat, hogy ne bocsátkozzék a kérdés vitálásába napirend előtt.

Vaszary hercegprímás megrnyugvással veszi tudomásul a miniszterelnök kijelentéseit.

Ezután Széchenyi Imre grófnak ő

felségéhez intézendő felirati javaslatát olvassák fel s azt tárgyalás végett a pén-teki ülés napirendjére tűzik ki.

Ebben azt indítványozza Széchenyi gróf, hogy juttassa a főrendiház kifejezésre azon aggodalmát, mely a törvényen kívüli állapot miatt eltölti. Egyben kéri ő felségét, hogy védje meg ezeréves alkotmányunkat. Az indítványt Széchenyi grófn kívül még három főrend írta alá.

A pourparler-k.

Budapest, jan. 18. (A „Torontál“ ered. távirata.) Az ellenzék bizalmi férfiai ma délelőtt 11 órakor összejártak, hogy a disszidensektől átvegyék a kormány béke-feltételeit.

A beteg svéd király.

Budapest, jan. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Stockholmból jelentik, Oszkár király nyugodtan töltötte az éjszakát. Állapota nem ad okot aggodalomra.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. január 18.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u r a	kilo	100 kilogr. ára		kilo	100 kilogr. ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Bánsági új	76	9.90	10.—	80	10.40	10.45
Tiszavidéki	76	10.10	10.20	80	10.45	10.55
Pestvidéki	76	10.05	10.15	80	10.45	10.55
Bácskai	76	10.20	10.25	80	—	—

R o z s	új	előrendű	kilo	
			70-72	8-10
„	„	másrendű	—	8.—
Árpa	„	takarmány	60-62	6.10
„	„	égetni való	62-64	6.70
„	„	sűrfőzésre való	64-66	7.70
Zab	„	—	39-41	5.70
Tengeri	ó	bánsági	—	5.65
„	„	másnemű	—	5.60

Nyilttér.*

Búcsú.

Az idő rövidsége miatt nem volt alkalmam, hogy személyesen vegyek búcsút barátaitól és jóakaróimtól. Ezért ez uton mondom hálás köszönetet és szívélyes istenhosszát mindasoknak, kik ittlétem alatt szives jóakarattal támogat-tak és barátságukkal kitüntettek és falkérem, hogy tartsanak meg szives emlékezetükben.

Budapest, január 16.

Braunelsz József,
József főherceg virágcsarnokának
üzletvezetője.

* Az e rovat alatt közzétett nem vállal felelősséget * szerk.

VASUT-ÜGYEK.

165623/98. számhoz Magy. kir. államvasutak.

P á l y á z a t i h i r d e t m é n y.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1899. évben, esetleg további két évben szükséges mintegy 400 métermársa tisztogató vasszonrongy szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A vasszonrongynak, folytok, gomblyukak és bordás varrasok nélkül legalább 1/4 négyzet méter területű oly darabokban kell szállíthatnia, melyeknek legalább mérete 30 centiméternél kisebb nem lehet.

Az ivenként 50 kros okmánybéllyezéssel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1899. évi február hó 8-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyan-ott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5% legkésőbb 1899. évi február hó 7-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Szállítóra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási feltételek és az ajánlat tétel alkalmával bemutatott minta minősége.

A vasszonrongyokból kötelező mintán két csomagban 1-1 kilogramm az ajánlat benyújtá-sakor beküldendő.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módoszatok a „pályázati felhívás“-ban foglaltat-nak és ezen „pályázati felhívás“ az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztálya által in-gyen adatik ki vagy kívánságra postán küldet-ik meg.

Budapest, 1899. január havában.

Az igazgatóság.
(Utányomár nem díjazatik.)

VASUT-ÜGYEK.

14527. sz. 1898. Torontáli helyi érdekű vasutak.

Pályázati hirdetmény.

Alólírott üzemeltetőség kavics szükségletének szállítását az 1899. évre biztosítani óhajtván, ezennel nyílt pályázatot hirdet.

A szállítandó mennyiség 6500 m³ rostáltlan bánya vagy folyamkavics.

Az általános feltételeken kívül alólírt üzemeltetőség kiköti még magának a következőket:

1. A fenti mennyiségnek legalább 70% a március—június hónapokban átvételre beszállítandó.

2. A kavics minősége olyan legyen, hogy egy 8 mm-es kavicsrostán átrostálva 50% kavics és 50% aprósemmű rostaalja, illetve tiszta iszapmentes durva homok maradjon.

3. A pályázatban kiteendő az ajánlott egységár m³-ként vagy 10 tonnás vagononként, továbbá, hogy a szállító az ajánlott egységárért a kavicsot mely állomásra szállítva, vagonba rakva, avagy szabályos időben lerakva adja át; első esetben kiteendő, hogy képes-e teljes kavicsvonatokat indítani és mely határállomásokra, utóbbi esetre megjegyztetik, hogy a kavicsnak deponált állapotban való átadása a T. H. E. V. valamely alkalmas állomásán eszközölhető.

4. Bányapénzül a szállítandó anyag összértékének 5% készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban leteendő.

5. A szabályszerűen bélyegzett pályázathoz a szállítási szándékozott kavics mintája csatolandó.

6. Végül az üzemeltetőség kiköti magának, hogy a biztosított mennyiségekből 25% al többet vagy kevesebbet vegyen igénybe és hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon válasszon.

A fentemlített általános feltételeket tartalmazó füzet 20 kr. — és 20 kr. portó ellenében alólírott üzemeltetőségénél beszerezhető.

A mintával és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok f. évi január 30-án déli 12 óráig alólírott üzemeltetőségéhez „Ajánlat 14527. számhoz” megjelöléssel nyújtandó be.

Az ajánlatban világosan kiteendő, hogy a pályázó a T. H. E. V.-nál érvényben levő általános, valamint a jelen hirdetményben felsorolt szállítási feltételeket ösméri, hogy azokat feltétlenül elfogadja.

Nagy-Becskerek, 1899. évi január 7-én.

3-3

Az üzemeltetőség.

(Utányomat nem díjaztatik.)

1216. szám. 1898.

78—1.1

184. szám 1899.

80—2.1

Arverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tekintetes módosi kir. járásbíró 1898. évi V. 1813. számú végzése következtében dr. Veinrich Ödön módosi ügyvéd által képviselt Károly Károly felperes javára Putnik Milos és társa szerb-szent-mártoni lakosok ellen 36 frt 66 kr. s jár. erejéig 1898. évi december hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 628 frt 5 krra becsült következő ingóságok, u. m.: 5 drb. ló, 1 kocsis, 1 buzarosta, 1 vasfogu borona, 8 öl buzaszalma és 4 kup kukoricaszár nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a módosi kir. járásbíró 1898. évi V. 1813/2. számú végzése folytán 36 forint 66 kr. tőkekövetelés ennek 1898. augusztus hó 30. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 30 forint 5 krajcárban bírólal már megállapított költségek erejéig Szerb-Szent-Mártonban alperesek lakásán leendő eszközlésére 1899. évi január hó 21-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, azokra árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik ezen megjegyzés mellett, hogy az árverés Putnik Milos alperes ellen jelentkezés esetén dr. Ernst Lajos ügyvéd által képviselt Grün Regina felperes 79 frt 74 kr. tőke és járulékaik érdekében is megtartatni fog.

Kelt Módoson, 1898. évi december hó 31-ik napján.

Kir. bírósági végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

Dolova község képviselőtestületének 1899. évi január hó 12. én tartott ülésében elhatározta, hogy a községi összesített bel és mezői rendőri állásokat pályázat útján belöli.

A betöltendő állások a következők: 1 főbíri állás 360 frt; 6 nappali őri állás egyenkint 180 forint;

16 éjjeli, egyben mezői rendőri állás egyenkint 180 frt évi fizetéssel, mely fizetés havi utólagos részletekben kifizetendő.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy honpolgárságukat, erkölcsi magaviseletüket, esetleges eddigi alkalmazásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket 1899. évi január hó 26-ig alólírott községi előljáráshoz bemutassák.

A szerb és esetleg a román nyelv bírása megkívánat k

Megjegyztetik, hogy kiszolgált katonák (csendőzők) előnyben részesülnek.

Dolova község előljárása, 1899. évi január hó 12-én.

König,

jegyző.

Arsza Boldovina,

albíró.

9348. tkv. szám. 1898.

77—1.1

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Nemesits Adám javára 94 frt 50 kr. tőke, ennek 1895. évi július hó 27-től járó 5% kamata, 29 frt 15 kr. eddigi, 8 frt 85 kr. jelenlegi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881. t. c. 144. §-a alapján és 146. §-a s 156. §-a értelmében Kapunatz Lyuba csentai lakos ellen a Csenta község határában fekvő és a csentai 417. sz. tkvben foglalt:

1. II. dűllőbeli 135. hrsz. 1 hold szántóra 54 frt;
2. III. dűllőbeli 24. hrsz. 1 hold szántóra 180 frt;
3. II. dűllőbeli 24. hrsz. 1 hold szántóra 73 frt.

A csentai 526. sz. tkvben felvett:

4. 338. számú ház és 150 öl ház helyre 112 frt becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés a Csenta község határában 1899. évi február hó 23-án délutáni 9 órakor fog megtartatni a következők egy a tkvi hivatalban, mint Csenta községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál, 1898. évi november hó 13-dikán.

Tóth,

kir. albíró.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy nálam úgy a házbán, mint a házon kívül február hó 15-étől kezdve jó

polgári koszt

kapható.

A t. közönség b. pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

15—10.8

Horák Johanna,

volt kórházi élelmesző.

Gizella-part 6. szám, Benkovich-féle ház.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. cz. utazó közönség tudomására juttatni, miszerint a nagybecskerek-bégapart—uj-zsombolyai keskenyvágányú vasutvonalon a személyszállító vonatok az 1898. évi október hó 1-ével kiadott menetrendhirdetményünkben közzétett menetrendtől eltérőleg folyó hó 24-ikétől kezdődőleg további intézkedésig az alábbi menetrend szerint fognak közlekedni.

Oda.				Vissza.			
V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.
522.	502.	524.	504.	521.	501.	523.	503.
II-III. o.	I-III. o.	II-III. o.	I-III. o.	II-III. o.	I-III. o.	II-III. o.	I-III. o.
212	437	1140	624	645	1049	158	1123
216	441	1144	628	641	1045	154	1119
219	444	1147	631	638	1042	151	1116
223	448	1151	635	634	1038	147	1112
227	452	1155	639	630	1034	143	1108
*231	*456	*1159	*643	*626	*1030	*139	*1104
258	517	1226	704	601	1010	114	1044
323	537	1251	724	587	950	1250	1024
340	550	108	737	519	987	1282	1011
405	609	133	756	455	917	1208	953
430	631	158	818	435	900	1147	926
*444	*643	*212	*830	*415	*842	*1127	*923
*455	*652	*223	*839	*404	*833	*1116	*914
518	710	246	857	343	816	1055	857
*524	*715	*252	*902	*335	*810	*1047	*844
*531	*722	*259	*909	*328	*803	*1040	*837
556	743	324	930	305	743	1017	817
*603	*750	*331	*937	*256	*734	*1008	*809
627	813	355	1000	232	711	944	746
637	815	400	1005	—	708	907	731
641	821	406	1011	—	708	900	725
687	953	738	1238	—	458	—	559
814	—	431	—	—	510	750	—
125	125	—	715	—	1035	—	230

Megjegyzések:

1. Az állomások neve mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbról állók pedig alulról felfelé olvasandók.
2. Az indulási és érkezési idők közepeurópai időre vonatkoznak.
3. Az éjjeli idő, esti 600 óratól reggeli 559 perczig, a perczeket jelző számjegyeknek aláhúzásával van kiüntetve.
4. A csatlakozó vonalak kisebb betűkkel vannak nyomtatva; a gyorsvonatok által közvetített csatlakozások időadataiban az órák vastagabb számjegyekkel vannak nyomtatva.

Nagy-Becskerek, 1898. évi október hó 22-én.

Az üzemeltetőség.

Nyomtatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.